

OBSAH

I. ÚVOD (Ryšková O., Buchta V.)	7
II. POKYNY PRO PRÁCI V LABORATOŘI A V PRAKTIKÁRNĚ (Ryšková O.)	9
III. DEZINFEKCE A STERILIZACE VE ZDRAVOTNICTVÍ (Mlynář J.)	11
Sterilizace	12
Dezinfekce	14
Praktické cvičení	16
IV. ODBĚRY BIOLOGICKÝCH VZORKŮ NA MIKROBIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ (Ryšková O.)	17
Obecné pokyny pro odběr a transport biologického materiálu při infekcích	17
Typy vzorků biologického materiálu, odběrové pomůcky	19
Technika odběru infekčních vzorků	20
V. LABORATORNÍ ZPRACOVÁNÍ MIKROBIOLOGICKÝCH VZORKŮ (Ryšková O.)	25
Kultivační a mikroskopické zpracování v bakteriologické laboratoři	25
Detekce nukleových kyselin (DNA, RNA) mikroorganismů	27
Průkaz protilátek	28
VI. KULTIVACE MIKROORGANISMŮ (Ryšková O.)	31
Podmínky kultivace bakterií	31
Způsoby kultivace bakterií	32
Kultivační půdy bakteriologické	32
Přehled kultivačních půd	33
Praktické cvičení	36
VII. MIKROSKOPICKÝ PRŮKAZ INFEKČNÍHO AGENS (Voxová B.)	38
Mikroskopické techniky	38
Mikroskopické preparáty	39
Barvicí metody	40
Barvicí postupy	42
Hodnocení preparátu	43
Praktické cvičení	44
VIII. ANTIBIOTIKA – MIKROBIOLOGICKÉ STANOVENÍ ÚČINNOSTI (Paterová P., Pozlerová E., Buchta V.)	45
Metody ke stanovení účinnosti antibiotik	45
Stanovení hladiny ATB	48
Zkratky ATB	49
Testování citlivosti na antimykotika	50
Hlavní příčiny selhání antibiotické terapie	52

Antibiotické středisko	52
Praktické cvičení	53
IX. MIKROBIOLOGICKÁ DIAGNOSTIKA BAKTERIÁLNÍCH INFEKČÍ.	
Úvod do klasifikace a nomenklatury bakterií	54
1. Grampozitivní koky (Ryšková O.)	55
Stafylokoky: <i>Staphylococcus</i>	55
Program praktického cvičení	57
Streptokoky: <i>Streptococcus</i>	59
Streptokoky dutiny ústní – „orální streptokoky“ – <i>Streptococcus mutans</i>	63
Enterokoky: <i>Enterococcus</i>	64
Peptokoky. Peptostreptokoky	64
Praktické cvičení	64
2. Grampozitivní tyčinky (Ryšková O.)	65
<i>Listeria</i> , <i>Corynebacterium</i> , <i>Arcanobacterium</i> , <i>Rothia</i>	65
<i>Nocardia</i> , <i>Lactobacillus</i> , <i>Actinomyces</i> , <i>Propionibacterium</i>	67
<i>Bacillus</i> (<i>Bacillus anthracis</i> , <i>Bacillus cereus</i>)	68
Praktické cvičení	68
3. Gramnegativní koky (Ryšková O.)	68
Neisserie (<i>Neisseria</i>), Veilonelly (<i>Veilonella</i>)	69
Praktické cvičení	70
4. Gramnegativní fermentující tyčinky (Lesná J.)	71
Enterobakterie: <i>Enterobacteriaceae</i>	71
<i>Escherichia</i> , <i>Yersinia</i> , <i>Salmonella</i> , <i>Shigella</i> , <i>Klebsiella</i>	73
<i>Enterobacter</i> , <i>Citrobacter</i> , <i>Proteus</i>	75
Praktické cvičení	76
5. Gramnegativní nefermentující tyčinky (Lesná J.)	76
<i>Pseudomonas</i> , <i>Burkholderia</i> , <i>Helicobacter</i> , <i>Campylobacter</i>	77
<i>Haemophilus</i> , <i>Vibrio</i> , <i>Plesiomonas</i> , <i>Aeromonas</i> , <i>Acinetobacter</i>	79
<i>Eikenella</i> , <i>Kingella</i> , <i>Moraxella</i>	81
Praktické cvičení	82
6. Gramnegativní kultivačně náročné tyčinky	82
<i>Bordetella</i> , <i>Gardnerella</i> , <i>Brucella</i> , <i>Francisella</i> , Seminář. (Ryšková O.)	82
<i>Legionella</i> (Lesná J.)	84
<i>Chlamydia</i> : Seminář. (Fürstl M.)	84
Laboratorní diagnostika	85
Odběr materiálu na průkaz antigenů	87
<i>Mycoplasma</i> , <i>Rickettsia</i> , <i>Ehrlichia</i> , <i>Coxiella</i> : (Ryšková O.)	87
7. Acidorezistentní tyčinky (Ryšková L.)	88
Mykobakterie: <i>Mycobacterium</i>	88
Přímý průkaz: mikroskopické, kultivační vyšetření, stanovení citlivosti na antituberkulotika, molekulární biologické metody	89
Nepřímý průkaz	90
Praktické cvičení	91
8. Spirochéty – seminář (Čermáková Z.)	91
<i>Leptospira</i>	91
<i>Borrelia</i>	92
<i>Treponema</i>	92
9. Anaerobní bakterie (Ryšková O.)	93
Anaerobní bakterie nesporulující (Morávková M.)	94
Anaerobní bakterie sporulující (Ryšková O.)	95
Praktické cvičení	96
Seminář: Mikrobiologická diagnostika anaerobních infekcí v dutině ústní (Ryšková O.)	97

1. Molekulární biologické metody v diagnostice anaerobních infekcí	97
2. Diagnostika anaerobních infekcí v dutině ústní	97
3. Detekce patogenních anaerobů dutiny ústní	98
X. METODY LABORATORNÍ DIAGNOSTIKY HUB V LÉKAŘSKÉ MYKOLOGII (Buchta V.)	99
Odběr a zpracování materiálu	99
Transport biologického materiálu k mykologickému vyšetření	100
Přímý průkaz houbového agens	100
Nepřímý průkaz houbového agens	102
Identifikace patogenních hub	102
XI. LABORATORNÍ DIAGNOSTIKA VIROVÝCH INFEKČÍ (Štěpánová V.)	105
Úvod	105
Bezpečnost práce ve virologických laboratořích	105
Odběr a transport materiálu	106
Nejdůležitější odebírané materiály	106
Cíle a typy virologického vyšetření	107
Přímá detekce virů	107
Typy buněčných kultur	107
Průkaz virových antigenů	109
Průkaz nukleových kyselin	109
Nepřímý průkaz virové infekce (detekce imunitní odpovědi)	110
Sérologické vyšetřovací metody	111
Komplement fixační reakce (KFR)	111
Test inhibice hemaglutinace	112
Průkaz virus neutralizačních protilátek	112
Imunoenzymatické metody (ELISA, EIA)	112
Souhrn vyšetření prováděných ve virologické laboratoři	113
Praktické cvičení	114
XII. LABORATORNÍ DIAGNOSTIKA PARAZITÁRNÍCH INFEKČÍ (Čermáková Z.)	115
1. Metody přímé	115
– vyšetření stolice, duodenální šťávy, moči	115
– diagnostika bičienky poševní (<i>Trichomonas vaginalis</i>)	117
– laboratorní diagnostika malárie	117
2. Metody nepřímé a speciální	118
– diagnostika <i>Toxoplasma gondii</i>	118
– diagnostika larvální toxokarózy	119
– sérologický průkaz vzácných parazitárních infekcí	119
– Speciální metody	119
– praktické cvičení	120
XIII. VYBRANÁ KLINICKY ZÁVAŽNÁ INFEKČNÍ ONEMOCNĚNÍ: SEPSE, ENDOKARDITIDY, MENINGITIDY, INFEKCE KOSTÍ A KLOUBŮ – SEMINÁŘ (Ryšková L., Kračmarová R.)	121
1. Sepse	121
2. Infekční endokarditida	122
3. Purulentní meningitida	123
4. Akutní infekce kostí a kloubů	124
XIV. SEZNAM LITERATURY	125